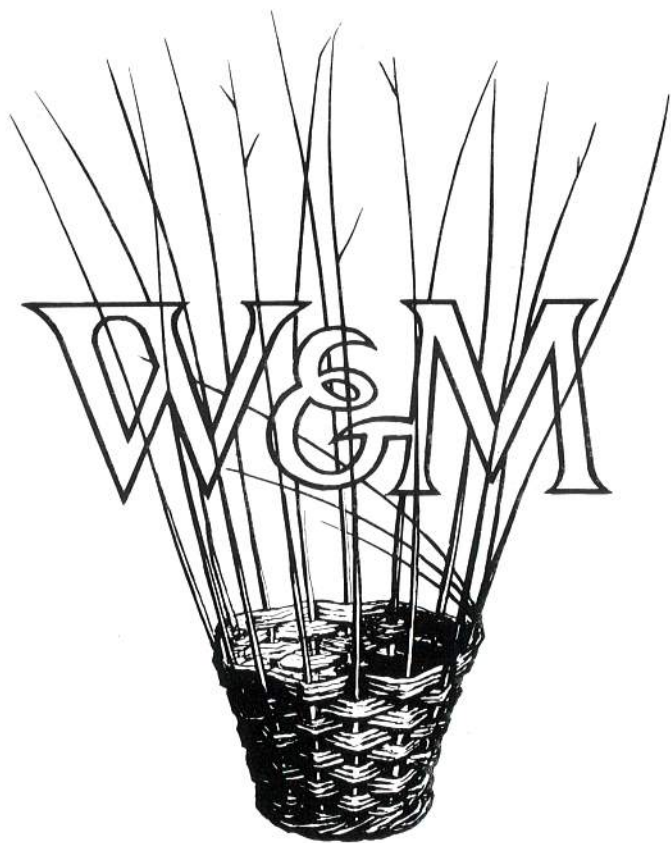

WILG & MAND

1993 - 2

WILG & MAND

Doelstellingen Stichting Wilg & Mand

- Nieuwe perspectieven zoeken en creëren voor het Nederlandse manden-maatwerk binnen de potentiële afzetgebieden.
- Behoud van het veelzijdige vlechtvakmanschap: o.a. door het uitgeven van handboeken en het stimuleren van cursussen.
- Behoud van de vakkennis betreffende de griendteelt en bevordering van een goed evenwicht tussen vraag en aanbod.
- Het initiëren en begeleiden van onderzoek/studies binnen het wilg-en-mand vakgebied.
- Het via een speciaal fonds aanschaffen van materiaal met een historische waarde: vlechtwerk, gereedschappen, boeken e.d.
- Het interesseren van zoveel mogelijk Nederlanders (incl. de overheid) voor de activiteiten van de Stichting Wilg & Mand.

Minimumdonatie: f 20,- per jaar

Donateurs ontvangen de bulletins gratis

Stichtingsbestuur:

Voorzitter : H.P. Verboord

Secretaris : C. Tutein Nolthenius

Penningmeester: A.D. van 't Hoog

Leden : B. Braster, P. Craenen, B. van Halen en José Schilder

Bulletin-redactie:

A.D. van 't Hoog (tel. 05783-1346), G.M. Pot-van Regteren Altena, C. Tutein Nolthenius.

Bijdragen voor het bulletin kunt u sturen naar het secretariaat.

Bij voorkeur getypt of in goed leesbaar handschrift.

Redactiesecretariaat, administratie en advertenties:

Van Heemstralaan 35, 6814 KB Arnhem, tel. 085-516507

Verzending bulletin:

W. van der Steeg te IJsselstein

Penningmeester Stichting Wilg & Mand, Veessen:

tel: 05783-1346 per 1-1-'93

Girorekening: 26 95 726

Bankrekening: 41 89 09 083, ABN-AMRO Bank, Vlijmen

Informatie en administratie cursussen:

Mw. C.M. Kuijpers, Sarinkdijk 1, 7255 MS Hengelo (Gld)
tel. 05753-7481

Werkgroep Vaktaalonderzoek: voorlopig Mevrouw G.M. Pot-van Regteren Altena, Gortersweg 14, 1871 CC Schoorl, tel. 02209-1502

Werkgroep Mandenmuseum: J. Overes, Utrechtsestraat 18, 3401 CV IJsselstein, tel. 03408-87450

Werkgroep Cursussen: G. Rijken, Drieboomlaan 77, 1624 BC Hoorn, tel. 02290-18295

Werkgroep Materiaalvoorziening: B. van Halen, Velddijksestraat 6627 KE Maasbommel, tel. 08876-2212

Uitgave: Wilg & Mand. Verschijnt viermaal per jaar.

Dertiende jaargang, 1993 nr. 2

Drukkerij: A.J. van Midden, Dorpsplein 220, 3405 BJ Benschop

HOE STEENHOUWERS MANDEN HAKTEN

In 1992 is er een prachtig boek verschenen, waarin alle gevelstenen die Amsterdam rijk is zijn gecatalogiseerd * 1). Ruim 500 ervan zijn afgebeeld, gedeeltelijk in kleur. Dat zijn dan de exemplaren die dan weer helemaal in hun oude luister zijn hersteld; want een gevelsteen hoort geschilderd te zijn en dan, vrolijk en gekleurd, op te vallen als herkenningsteken van een bepaald huis. Huisnummers bestonden nog niet in de 17de en 18de eeuw. De talloze afbeeldingen in het boek geven een heel levendig beeld van wat in die eeuwen de Amsterdammers bezighield, of waar zij zich mee bezighielden. Er zijn bijbelse, mythologische en andere voorstellingen, maar een deel had betrekking op het beroep van de bewoner die zo'n steen liet plaatsen: met ambacht en handel.

De auteur was zo vriendelijk ons foto-afdrukken te verschaffen van die stenen waarop manden en of ander vlechtwerk voorkomt, en waaruit bovendien iets duidelijk wordt over het specifieke gebruik daarvan.

Voor bijzonderheden over vlechtwijzen zijn de stenen waarschijnlijk niet altijd een betrouwbare bron. De ene steenhouwer was uiteraard bekwaamer dan de andere, maar er waren er ook bij die wij nu beeldhouwer zouden noemen. Misschien werkten ze soms naar een tekening waarop vlechtwerk heel schetsmatig was aangeduid. Er zijn echter stenen bij die grote bewondering wekken voor de vaardigheid waarmee, met beitel en hamer, de structuur van vlechtwerk is weergegeven. Dat wekt dan de indruk dat de steenhouwer de mand vóór zich had op zijn werkplaats en die heel goed bestudeerde.

De functies van de manden zijn meestal wel duidelijk, al zijn er uitzonderingen. Soms blijken ze uit de naam van het huis, als die in de steen is gehakt.

afb 1.

"In d'turfdrager,
Kerkstraat 76,

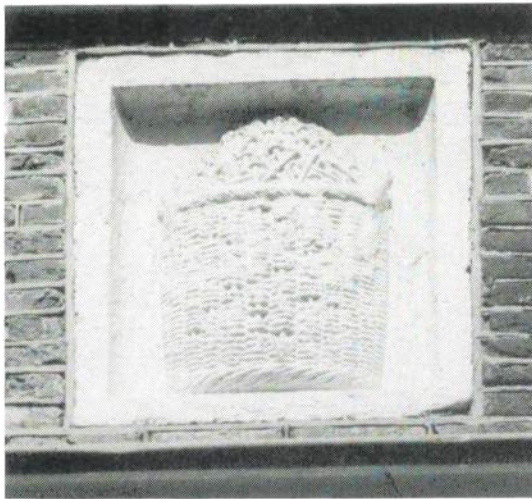
70 x 50 cm

We ontmoeten in de eerste plaats de turfdrager en de turfvolster *2). De man draagt de mand niet, zoals je zou verwachten, op één schouder, maar in een wat vreemde houding op zijn nek. De mand is geen typische stevige turfmand, en ook het exemplaar dat door de volster gevuld wordt is dat niet. Deze zou, met zijn bolle vorm en fijnere structuur, een turfmand kunnen zijn zoals die binnenshuis bij een haardvuur of kachel werd gebruikt.

afb 2 "De turfvolster", afk. van Land van Beloftestee 8, thans in de tuin van Monumentenzorg, Keizersgracht 123. ca 40 x 35 cm

afb 3

Mand met spijkers, (1663)
Kattenburgergracht 9. 80 x 65cm

afb 4

"Die blickmant",
Tichelstraat 53. 53 x 45cm

De mand met spijkers zal in werkelijkheid niet groot zijn geweest, want dan was hij niet te tillen. Deze steenhouwer heeft knap gewerkt, en merkwaardig zijn de onregelmatige beschadigingen, waardoor de staak zichtbaar wordt. Ze lijken bewust te zijn aangebracht. Zou dat huis misschien 'In d'ouwe spijkerman' hebben geheten? De gelijkmatige dikte van het vlechtmateriaal doet aan rotting denken *3).

'Blickmant' moet als bleekmand worden gelezen. Hij is goed getypeerd met zijn voet en extra kimmen. Ook deze is weer hoog opgetast om de inhoud zichtbaar te maken: opgerold linnengoed, of misschien métra-ges nieuw linnen voor de blekerijen aan de binnenduinrand bij Haarlem.

afb 5 "D,Goyse,boer", Eerste Looierdwarsstraat 12. 60 x140 cm

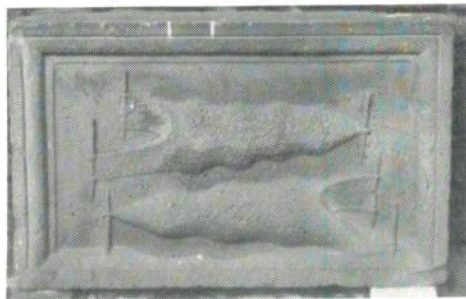
'D,Goyse boer,', een fraaie steen als console onder een raam, stelt volgens de schrijver w.s. een tabaksteler voor. De mand rechts, met vier oren, zou dan een tabaksmand kunnen zijn, zoals die behalve in 't Gooi ook in de omstreken van Amersfoort werden gebruikt. Dat laatste is bekend uit een klacht van het mandenmakersgilde aldaar over oneerlijke concurrentie: buitenpoorters venten met manden in de stad. En, betogen de gildebroeders, door de achteruitgang van de tabakscultuur is er toch al minder vraag naar 'tabacmanden' *4).

afb 6 "De verghulde wan".
Enge Kerksteeg.(1634). 60 x 50cm

afb 7 D'wan", Looiersgracht 21,
(1648). 80 x 70 cm

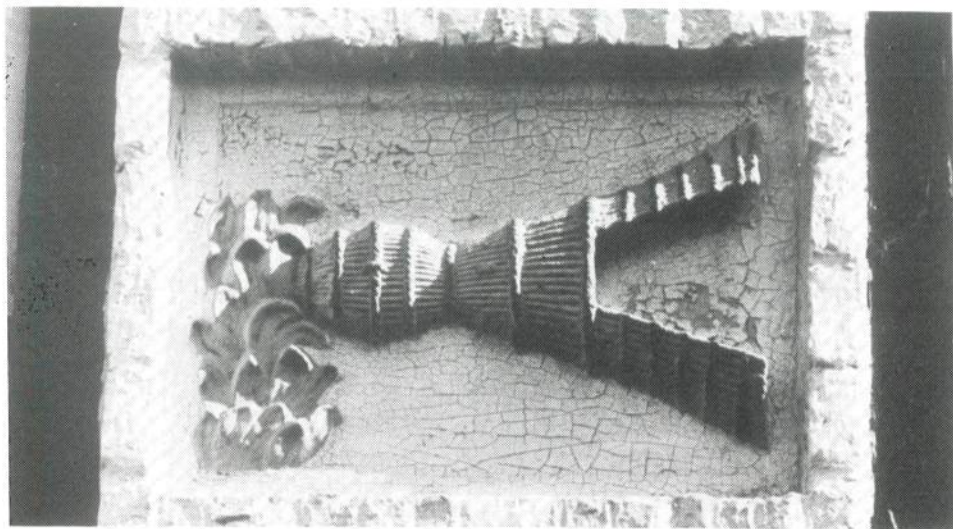

afb 8
Twee palingfuisen, afk.van Dam 11,
thans part.bezit. 60 x 35cm

Er zijn twee stenen met wannen. Wellicht hebben ze op een bakkerij of grutterij geprikt. De wannen zijn duidelijk van verschillende makelij, op afb. 'D wan' herkenbaar op spanen gevlochten (een 'Deventer wan'?). De andere, 'De verghulde wan', lijkt uitzonderlijk zorgvuldig getypeerde zijn, op tenen staken gevlochten? Aan een analyse waag ik me niet (wie kan er meer over vertellen?), maar ik bewonder die steenhouwer.

Enkele gevelstenen wijzen in de richting van visserij en vismarkt. De fuiken op de afbeelding links zijn w.s. netten, door hoepels in model gehouden. Na deze Amsterdamse steen plaats ik dan graag de bijzonder goed getypeerde fuik uit Goes *5). Deze beantwoordt geheel aan de beschrijving: 'een vischkorf met vijf eeren in de wiecken'.

Die moesten de mandenmakers in Gouda maken als proef, in de 17de eeuw *6). 'Eer' heeft dan blijkbaar de betekenis van fits (of van de afstand tussen twee fitsen?).

afb 9 Aalkorf, Vlasmarkt 3, Goes. ca 40 x 60cm

afb 10 "In de 3 botte 1742", voorm.Schildersteeg,
naast Singel 214. 45 x 120 cm

Een woordspeling is w.s. te vinden in de steen 'In de 3 botte'. Rechts staan er drie botten op. De veelgeroemde Zuiderzeebot zal ook in 1742 zonder twijfel op de Amsterdamse vismarkt zijn aangevoerd en gevent langs het Singel en de andere grachten, zoals het tot de 20ste eeuw gebeurde. Maar wat te denken van die merkwaardig gevormde manden? Botte is volgens Van Dale de Zuidnederlandse benaming voor een van onderen puntig toelopende mand, en ook voor een draagkorf *7). Stellen ze een soort van 'vischhouwers' voor, om vis onder water levend te bewaren? Dan wijkt het model sterk af van de algemeen bekende, vaak afgebeelde bolronde vorm. Of zou er misschien op Singel 214 in 1742 een familie Bot of Both gewoond hebben?

afb 11 "In de drie Franse vlessen A° 1608", afk. van Nes 73,
Eig. Gem. Amsterdam. 44,5 x 56 cm

De drie 'Franse vlessen' kunnen wijnflessen geweest zijn. Hun voetjes doen denken aan de nog bekende Italiaanse wijnflessen, maar deze zijn kennelijk geheel omvlochten flessen. Er zijn duidelijk twee verschillende vlechtwijzen uitgebeeld, waarover weinig met zekerheid te zeggen valt. Mogelijk werd er bies voor gebruikt.

afb 12

"De ionge glascramer",
Zoutsteeg 9 (1639).

65 x 70 cm

En tenslotte een heel merkwaardig werkstuk, door de 'glasramer' op zijn rug en hoofd gedragen. Hij is marskramer en moet met een zware en breekbare vracht grote afstanden lopen. Op het eerste gezicht is zijn mars mandenmakerswerk; daarna twijfel je even door de ongewone constructie, maar de conclusie is dan toch dat geen ander materiaal zo geschikt is om dergelijk geval mee te verwezenlijken. Mandwerk werd heel veel gebruikt om kwetsbare zaken als glas en aardewerk in te verpakken.

Het is immers licht van gewicht en vangt door zijn veerkracht stoten goed op. De glaskramer verkoopt kennelijk flessen, misschien ook ruiten, en zijn mars lijkt met grote vindingrijkheid geconstrueerd te zijn. Aan de voorkant zit blijkbaar een stok, waarmee hij zijn vracht in evenwicht kan houden.

Gevelstenen blijken veel te kunnen vertellen, maar ze werpen ook veel vragen op. Arie van 't Hoog bekeek ook de foto's. Van zijn opmerkingen maakte ik dankbaar gebruik in het bovenstaande. Er blijven echter vragen onbeantwoord en misschien zullen er nieuwe worden gesteld. Suggesties en correcties zijn en blijven welkom!

M. Pot

Noten

- * 1). Onno W. Boers, De gevelstenen van Amsterdam, Amsterdam 1992
- * 2). Zie Wilg & Mand 1988-1 en 3
- * 3). Er is geen enkele aanwijzing dat mandenmakers in de gildentijd rotting gebruikten om manden te maken. Wel werden er al in de tweede helft van de 17de eeuw gaatjesmatten gemaakt, van rottingband.
- * 4). G.A. Amersfoort, Inv.nr.726a (I)
- * 5). De afb. is uiteraard niet ontleend aan het genoemde boek. Foto: G.A. Goes
- * 6). G.A. Gouda, G.I.74, gildebrief z.j., vóór 1679
- * 7). De herkomst van dit woord is: M.E.Latijn: buta, verkleinwoord butella (vgl. Fr. bouteille, Eng. bottle), grieks butinè: met wilgetakken of schors omvlochten wijnfles (Van Dale, Etymologisch Woordenboek, 1989)

Met veel genoegten ontvingen wij bijgaand artikel van Jaak Venken ter publicatie.

Wat betreft de tentoonstelling, deze wordt gehouden van 27 maart tot 27 juni 1993 in het Koninklijk Museum voor Schone Kunsten te Antwerpen.

Er zijn speciale Trein-Tentoonstellings reductiebiljetten bij de NS verkrijgbaar. In ruim 2 uur is men b.v. van Amsterdam in Antwerpen.

VLECHTWERK BIJ JORDAENS

In de loop van 1993 mag Antwerpen de titel voeren van "Kulturele Hoofdstad". Een van de blikvangers van het programma is zeker de tentoonstelling gewijd aan het werk van Jacob Jordaens. Het gebeurt in onze Lage Landen maar zelden, dat we zoveel werken uit zoveel verschillende musea in een en hetzelfde gebouw verzameld zien. Jordaens kan ongetwijfeld niet het genie van Rubens evenaren, ook bezit zijn penceel niet de verfijndheid van een Van Dijck, toch blijft hij een markante figuur. Bepalend bij de keuze was vooral het feit dat Jordaens 400 jaar geleden te Antwerpen werd geboren.

Hij is dus een schilder uit de glorie-tijd van de barok. Hij was als meerderen van zijn tijdgenoten een bezitter en uitdrager van een rijke cultuur. In die tijd was een schilderij niet het opvullen van een vlak met een landschap, met personen of zetstukken. Neen, het schilderij gaf een verhaal weer, waarin elke persoon, dier of voorwerp een welbepaalde rol vervulde.

Genietend slenteren langs de doeken van Jordaens biedt een liefhebber van 'Wilg & Mand' een uitzonderlijk kijkgenot. Vaak vervult een stukje vlechtwerk in het werk van Jordaens een welbepaalde functie. Men kan dat vlechtwerk uiteraard bekijken uit technisch oogpunt en in het voorwerp speuren naar vakmanschap. Dat gaan we eens niet doen. We willen vooral oog hebben voor de symboliek, voor de diepe zin van een bepaalde mand of korf. Daarbij moeten we ons uiteraard beperken tot slechts enkele voorwerpen.

Op een bepaald doek zien we de Maagd Maria met het kind in gezelschap van de kleine Johannes en zijn ouders. Johannes biedt Jezus een kooitje aan met een vogeltje. Dat vogeltje is een distelvink. In de legende behoort de distelvink tot de vogels van de passie. Het vogeltje kreeg medelijden met de lijdende Godmens en om zijn smart te lenigen rukte hij met zijn snavel aan de doornenkroon. Bloed kleurde de pluimen rond zijn snavel en enkele spatten vielen zelfs op zijn vleugels. Vogel en kooi horen bij mekaar. De kooi is een oud symbool. Zij fungeert als lichaam voor de gevangene ziel. In het lichaam zit de ziel immers veilig gevangen. Op het schilderij heeft Johannes het kooitje geopend en vliegt het vogeltje naar Jezus toe. Het vogeltje symboliseert dus de komende passie. Jezus is immers in de wereld gekomen om door zijn lijden de mensen te verlossen.

De Maagd met het Kind in gezelschap van
de Kleine Johannes en zijn ouders,
Museum of Art, Raleigh, North Carolina

In een ander tafereel 'De Heilige Familie met Elisabeth en de kleine Johannes' zien we hetzelfde kooitje terug. Terwijl Jezus en Johannes mekaar broederlijk omhelzen rukt uiterst rechts een kat het kooitje af. Door de vogel te bedreigen betekent de kat een gevaar. Dat gevaar wordt nog meer geaccentueerd door het wegsplattend water van het drinkbakje. Water is immers de bron van alle leven. Hier vervullen de tenen tralies van het kooitje weeral een beschermende functie.

Bij het eerste tafereel zien we Maria, als omhuld, zitten in een mooievlochten tenen zetel met huif. Dezelfde zetel komt menigmaal terug in het werk van Jordaens. Allicht was hij een familiestuk, een erg geliefd meubel. In de voorstelling van 'Zo de ouden zongen, zo pijpen de jongen' en ook wel in andere schilderijen komt die zetel terug. Op het bovengenoemde schilderij zien we links vijf personages, de familie Jordaens en schoonvader van Noort, die samen musiceren. Rechts in haar zetel zit, lichtjes afgescheiden, een oudere zingende dame. Haar gezicht is erg realistisch en expressief weergegeven. Zij draagt de bekende witte sluier van de weduwe. Alhoewel afgescheiden, en dus niet direct tot de familie behorend, is ze door haar zang toch daarmee verbonden. De zetel omhult haar, beschermt haar. Zij wordt als gekoesterd. In een ander tafereel met dezelfde vrouw en dezelfde stoel zit op de huif een haan, een andere

keer een papegaai. De haan is het symbool van de waakzaamheid, de papegaai van de wijsheid. Volgens de legende leerde de papegaai het woord Eva uitspreken, waarvan de omkering Ave of de groet van de engel voorstelt. Meteen weten we dat we hier te doen hebben met een vrouw die door de familie Jordaens geacht en gewaardeerd werd om haar bezorgdheid, godsvrucht en wijsheid. Allicht is het de moeder van Jordaens zelf, of toch zeker een dierbare persoon.

Over de vele mandjes, overladen met bloemen en vruchten, evenveel symbolen van genegenheid, vruchtbaarheid of welvaart, gaan wij het niet hebben. Even blijven we nog stilstaan bij een kersttafereel.

De herders komen het kind Jezus aanbidden. Naast de Heilige Familie zien we onder enkele zwevende engelen de kop van de os en nog acht andere personages. Vlak voor Jezus zit een jonge herder met een vuurkorf.

Voor onze verre voorouders was het vuur één van de vier elementen van de schepping. Het vuur was een sacraal bezit.

In een Christuslegende van Selma Lagerlöf (1858-1940) lezen we, hoe Jozef onmiddellijk na de geboorte van Jezus vuur gaat halen in de schoot van zijn kleeid. Dit legendemotief leeft ook bij ons. Toen Lambertus, de laatste bisschop van Maastricht als kind werd toevertrouwd aan de heilige Landoald op diens goed te Wintershoven, stelde de meester op zeker ogenblik vast dat bij de aanvang van de god-

lijke diensten vuur ontbrak. De kaarsen konden dus niet ontstoken worden. Landoald gelastte zijn leerling Lambertus vuur te gaan halen. Toen die antwoordde dat hij niets had om dat vuur te dragen, wees Landoald op de schoot van zijn kleed. Vol vertrouwen ging Lambertus heen en hij kwam terug met vuur in zijn schoot.

Het vuur dat brandt en niet verbrandt vinden we terug in het brandende braambos van Mozes. Niet verbrandend vuur symboliseert de godheid. Door zijn korf te verheffen en het vuur aan te blazen, geeft de jonge herder uiting aan zijn geloof. Meteen leert hij ons dat Jezus zowel God als mens is.

Zo kunnen we langs en door het werk van Jordaens heenstappen. Een mand of korf is niet gewoon een gevlochten voorwerp. Vaak zit tussen het vlechtwerk van de tenen een diepe symboliek verweven.

Van het beschermende mandje van Mozes, via de korf van Boeddha, de offerschaal van de eucharistie, de vlechtende Sint Jozef en de tenen rammelaar met zeven keitjes voor het pasgeboren kind werd een lange weg afgelegd. Ondertussen verwaterde het vakmanschap van het vlechten en verstomde de taal van de symboliek. Toch komen bepaalde zaken steevast terug. De boerenknecht uit grootvaders tijd kon nog met paardehaar een ring vlechten voor zijn toekomstige bruid. Een m ronde vlecht, de cirkel als symbool van de eeuwigheid en de vlecht als teken van een innige verbondenheid, we zien het terugkomen in de kleine krassen van de goudsmid die een vlecht wil leggen op de trouwringen van een modern koppeltje.

Ook bij andere Vlaamse en Nederlandse schilders vervulde het vlechtwerk eens een voorname rol. Laten we hopen dat ooit ergens in Nederland of Vlaanderen een volwaardig museum van de vlechtnijverheid zal worden uitgebouwd. Het is te hopen dat rond dat museum enkele mensen zullen opstaan die voldoende intelligentie en kunstzin bezitten om de taal van de vlechtsymboliek te vertalen naar de mensen van deze tijd.

Jaak Venken, Brugge

VAN DE REDACTIE.

Inleveren kopy.

De redactie van het Bulletin attendeert hierbij adspirant schrijvers en verslagleggende werkgroepleden erop dat de kopy voor het volgende bulletin 1993 -3 vòòr 15 juli bij het secretariaat wordt ingewacht. Zo mogelijk bij artikelen foto's of tekeningen voegen ter verduidelijking of ter verlevendiging van de teksten.

Laat uw gedachten eens gaan over het leveren van een stukje kopy voor het Bulletin. Berichten uit binnen- en buitenland het vlechten betreffende, verslagjes van activiteiten die hier of daar plaats vinden of technische zaken die ook interessant zijn voor anderen om te lezen zijn altijd welkom. Dus schrijf zelf of wek anderen op om dat te doen.

MEER OVER VENSTERHORTJES

Reacties op stukjes in dit bulletin zijn altijd héél welkom.

Twee ontvingen we er op het stuk over de vensterhortjes (W & M '93-1). Drs H.M. den Uyl, historicus, donateur van W & M, maakte mij terecht attent op de horden of hortjes die voorkomen op schilderijen van Pieter Bruegel (1525-1569) en van Adriaan van Ostade (1610-1685). Ook verwees hij naar de z.g. Bruegeliaanse boerderij in het Openluchtmuseum Bokrijk (België), en naar publicaties van de directeur van dat museum Jozef Weyns. Inderdaad moeten we dat model (zie het schetsje naar het ex. op Bruegel's schilderij De Nederlandse Spreekwoorden) waarschijnlijk zien als de eerste vorm van bescherming van ramen. Ramen waarin nog geen glas zat, waardoor wellicht vogels en vleermuizen er graag naar binnen vlogen, op zoek naar nest- of winterverblijf. Of waar kwajongetjes misschien graag naar binnen gluurden of rommel gooiden. Misschien waren er nog meer redenen; in ieder geval zijn de hortjes duidelijk afgebeeld, hier als vlechtwerk; soms ook nog simpeler, van spaan of latten gemaakt met een paar fitsen verbonden, en altijd enigszins rond naar buiten gebogen. Oorspronkelijk zullen ze door de bewoners zelf gemaakt zijn, om daarna geleidelijk tot mandenmakersvakwerk ontwikkeld te worden. Het "ronde vensterherdt" uit Roermond (1628) zou dan ook een dergelijk stukje buitenbescherming kunnen zijn.

De tweede reactie was er een in natura. José Schilder heeft niet gearzeld om het eerste 20ste-eeuwse vensterhortje te maken, waarmee ze mij verblijdde nadat ik voor haar cursisten een praatje-met-dia's had gehouden. Mijn dank voor beide reacties is groot!

M. Pot

MANDEN MET MATE(N)

De ovale eiermand.

Dit keer een ovale eiermand van de zolder van het Stadsmuseum te IJsselstein, waar de mandencollectie van onze stichting zich bevindt. Het nummer van de mand is 0007/2/04/01

Het eerste getal is een volgorde nummer 7

Het tweede getal is een categorie: transport-, markt- en werkmanten (2)

Het derde getal is een subcategorie: er zijn al 3 manden in deze categorie (04)

Het vierde getal geeft aan dat de mand zich in IJsselstein bevindt (01)

De ovale eiermand is gemaakt van geschildte teen, in dit geval Belgisch Rood.

De bodem: dikte van de stekken 9 mm.

Er zijn 3 x 2 stekken gebruikt en 6 beslagtwijgen drsn. 8 1/2 mm.

De ruimte tussen de paren stekken is 7 1/2 cm.

De werkwijze is, zoals beschreven in het Ovale Boek; echter met 6 beslagtwijgen.

Na éénmaal knopen vóór en achter is de lengte van het beslag 23 cm.

Met de toppen van de beslagtwijgen worden hierna alleen de kopstekken al parend gesplitst. Na 3 ronden zijn ook de toppen verwerkt en meet het beslag lang 33 cm, breed 10 cm.

Hierna wordt de bodem op maat gebracht met 8 twijgen, top aan top, voet aan voet, weer parend. Maten bodem: lang 43 cm, breed 25 1/2 cm.

(Omgezet in duimen zijn het mooie ronde getallen n.l. 17 x 10 duim. Werden de maten vroeger in duimen gemeten?)

Aantal staken: 34 stuks drsn. 8 mm.

Bij elke stek worden 2 staken gestoken.

De bodemkim van 3 twijgen, met de toppen begonnen aan de lange zijde, eenmaal rond.

Na het aanprikken en omdraaien een opzetkim van 3. Deze gaat 1 1/2 maal rond. Hiervoor worden lange twijgen gebruikt.

De wand is Hollands geëerd. De inslag is drsn. 7 mm. Er is begonnen aan de lange zijde. Na 34 twijgen zijn er nog 5 extra gebruikt met extra tussenruimte om de hoogte van 22 1/2 cm tot aan de rand te bereiken, inwendig gemeten.

De Hollandse eer wordt niet afgesloten met een kim. Er volgt meteen een rand.

De rand: Aan de lange zijden wordt 1 staak gereserveerd voor hengsel-twig. De bovenwijdte van staak tot staak is breed 36 1/2 cm, lang 57 cm. Er worden 7 staken aangeprikt, 5 neerleggen achter 2. Een rand achter 2 vóór 4, 7 staken afgepend.

De breedte van de rand is 3 1/2 cm. De hoogte van de mand, buitenwerks, rechtstandig gemeten is 25 cm.

Hengsel. De maat vanuit de bodem tot aan de beugel is 43 cm.

Voor het hengsel worden 2 x 2 lange hengseltwijgen gebruikt (waarvan er 2 staken zijn).

Iedere hengseltwig eindigt, waar hij begonnen is, met slagen naar de overzijde en terug, niet gedraaid.

Tenslotte wordter aan beide zijden onderaan het hengsel nog een strop aangebracht. Dit is een opgedraaide twig, rechts ingestoken, en de top wordt van boven schuin naar beneden gestoken in de strop

Dit zou getekend moeten worden. Wie neemt dat eens op zich???

A.D. van 't Hoog.

VLECHTCURSUSSEN

Hier volgt een overzicht van de cursussen, al of nietvoltekend, voor zover ze aan ons bekend zijn.

Voor de eerste keer een cursus te Dordrecht (Natuur en Vogelwacht - Jong Dordrecht), deze wordt gegeven door José Schilder van 7 t/m 11 Juni.

Het vlechtvirus zal bij velen deze zomer wel weer toeslaan, om dit te kunnen genezen zijn er weer verschillende cursusmogelijkheden.

Frankrijk in het dorpje Villier (50 km Z.O. van Metz):

De week van 12 t/m 16 Juli zit helemaal vol.

De week van 19 t/m 23 Juli heeft nog één plaats vrij.

De cursus wordt gegeven door Tonny Gerfen en José Schilder.

Voor de zomercursus te Arnhem in het Openluchtmuseum o.l.v. Arie van 'tHoog zijn nog plaatsen open, maar wacht niet te lang met aanmelden.

De eerste week is van 26 t/m 30 Juli,

de 2e week van 16 t/m 20 Augustus zit vol !

De zomercursussen te Enkhuizen in het Zuiderzeemuseum zijn van:
Maandag 2 Augustus t/m 6 Augustus

" 9 " 13 "

" 16 " 20 "

Hier zijn nog ruim voldoende plaatsen maar wacht niet te lang, dit voorkomt teleurstelling.

Vlechtmateriaal + gereedschap zijn bij al deze cursussen aanwezig. Behalve een kussentje, brood voor de lunch en een goed humeur hoeft men niets mee te nemen.

Opgave voor bovengenoemde cursussen bij Mevrouw C.M. Kuijpers-Zegers Veeckens, Sarinkdijk 1, 7255 MS Hengelo, tel:05753-7481

DE MUSEUM WERKGROEP

Iedere eerste Zaterdag van de maand komt de museumwerkgroep bijelkaar. Momenteel zijn we bezig met het inventariseren van de collectie manden in het museum te IJsselstein en om ze te beschrijven.

Dat inventariseren gebeurt op een inventariskaart. Deze wordt verzameld in een map en bovendien worden de gegevens opgeslagen in de computer van het Stadsmuseum.

Op deze inventariskaart komt o.a. te staan:

een nummer, deze staat ook op de mand

de naam van de mand

de toestand van de mand (de conditie)

van welk materiaal de mand gemaakt is

de afmetingen

en verder, als dat bekend is
door wie gemaakt, waar, wanneer
door wie de mand gebruikt werd en waarvoor.
Op de kaart komt ook een fototje van de mand.

José Schilder.

BOEKBESCHRIJVING

The complete book of baskets & basketry.

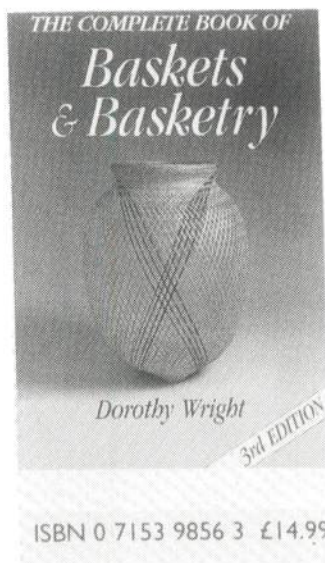
In 1977 verscheen de eerste druk van bovengenoemd boek van schrijfster Dorothy Wright, geboren in 1910 en nog steeds wonend in Zuid-West Engeland.

De tweede druk volgde in 1983 en eindelijk na 10 jaar kunnen we weer beschikken over het al een tijdje uitverkochte boek, de derde druk. Voorde nieuwsgierige donateur een boek dat thuis hoort in de boekenkast van een mandenfan. Het boek bevat 294 illustraties waarvan 12 in kleur en veel detailtekeningen van bodems, randen, gereedschap en stapsgewijze instructietekeningen van technische handelingen. Het boek begint met een foto van een parachute-mand, in de 2de wereldoorlog gebruikt, met maten en de vermelding van de plaats waar deze mand nog te zien is. De laatste foto van het boek toont een man met een Teifi coracle op zijn rug. Dit is een éénpersoons vissersbootje speciaal op de Teifirivier. De maten en aanwijzingen zijn weer toegevoegd.

Het boek beschrijft niet alleen Engelse manden, maar ook Amerikaanse. Niet alleen manden van wilg, maar ook van stro, rotan, pitriet en andere materialen. Manden door de eeuwen heen. Het KAN nooit een compleet boek zijn, maar wel zeer waardevol.

ISBN 0715398563. De kosten £14.99
Uitg. David & Charles, Devon England
Men kan het zelf bestellen of opgeven aan mij. Op de donateursdag wil ik ze dan uitreiken.

A.D. van 't Hoog, Hogeweg 11
8194 LN Veessen.

NIEUWE DONATEURS

Mw. H.F.Bierman- de Bruyn	Weilustlaan 101	4817 TA Breda
Mw.P.van den Donk	Bosserstraat 26	6031 NS Nederweert
Mw. H.N.Doude van Troostwijk	Ketelsteeg 11	5327 KN Hurwenen
Mw.E.van Geest	Krachtighuizerweg 21b	3881 PC Putten
Mw. N.Jonker	Gruttolaan 94	1602 PL Enkhuizen
Mw. E.S.Hofman	Tuinpad 5	2651 AL Berkel Rodenrijs
Mw.M.Kessels-Cuyppers	Steenstraat 25	5981 AC Helden-Panningen
G.E.Koster	Buitensingel 30	9883 SH Oldenhove
J.Lips	Notel 45	5688 NB Oirschot
J.Maats	Cornelisgracht 42	8355 CH Giethoorn
Mw.S.M.E.Meyer-Janse	Hasselterdijk 57	8043 PG Zwolle
Mw. Chr.Möller	Nr. 18	7117 VT Woold
A.G.Mosterd	Windhoek 55	7345 EH Wenum
Mw. A. Peloso	Blokmoeren 11	4824 JL Breda
Vereniging de Ruigehof	Abcouderstr.weg 77	1105 AA Amsterdam
Mw. E.Spijker	Wagenaarlaan 3	5691 GP Son
Mw. S.Stieling	Rozenstraat 17	6581 XP Malden
M.Stomph	Olympiaweg 80 2	1076 XD Amsterdam
Mw. E.Upmeyer	D 39	7111 XE Meddo
W.L.Waarlo	Talmastraat 6	7021 AT Zelhem
Mw.M.van Well	Corn. Joosstraat 165	4827 LS Breda
G.Wesselius	Aaltenseweg 17	7255 PG Hengelo
Mw. J.B.Woestenes	Butersdijk 5	7434 RG Lettele

